

STUDIA

CHOREOLOGICA

STUDIA

CHOREOLOGICA

ORGAN POLSKIEGO FORUM CHOREOLOGICZNEGO

Vol. 20

Poznań 2019

Rocznik założony przez prof. dr. hab. Roderyka Langego
w 1999 roku

Rada naukowa

prof. dr hab. Ewa Dahlig-Turek, Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk,
dr hab. Alicja Gronau-Osińska, prof. Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina,
prof. dr hab. Lech Sokół, Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk,
prof. Placida Staro, Centro di Ricerca e Documentazione della Cultura Montanara,
Piccola Scuola di Musica e Danza della Valle del Savena, Monghidoro

Redakcja

Urszula Loba-Wilgocka (*redaktor naczelna*), Karolina Bilska (*redaktor językowa*),
Ewa Kretkowska (*redaktor*), Agnieszka Narewska-Siejda (*redaktor*)
Małgorzata Skusa (*tłumaczenia na język angielski*)

Recenzenci

dr Mariusz Bartosiak, dr Dominika Byczkowska-Owczarek, dr Tomasz Ciesielski,
prof. dr hab. Ewa Dahlig-Turek, prof. dr hab. Piotr Dahlig, dr Agnieszka Dąbkowska,
dr hab. Aleksandra Dziurosz, prof. UMFC, dr Jerzy Norbert Grzegorek,
dr Juliusz Grzybowski, dr hab. Alicja Gronau-Osińska, prof. UMFC,
dr Aleksandra Kleinrok, prof. dr hab. Bożena Klimczak,
dr hab. Tadeusz Kobierzycki, prof. UMFC, dr Ewa Kokoszko, dr Grzegorz Kondrasiuk,
prof. dr hab. Dariusz Kubinowski, dr hab. Anna Malitowska, dr Magdalena Malska,
dr Bartosz Martyna, dr hab. Tomasz Nowak, dr Jacek Owczarek,
dr Ewa Palamer-Kabacińska, dr Aleksandra Rembowska, prof. dr hab. Lech Sokół,
dr Izabela Szatrawska, dr hab. Krzysztof Szatrawski, prof. UWM,
dr Paulina Trzewikowska Knieć, dr Marzenna Wiśniewska,
dr hab. Ewa Wycichowska, prof. UMFC, dr Natalia Żakowska

© Polskie Forum Choreologiczne, Poznań 2019

Publikacja została zrealizowana we współpracy z Instytutem Muzyki i Tańca

instytut muzyki i tańca

Patronat medialny

taniecPOLSKA(pl)

cały polski taniec

Wytyczne dla autorów

http://www.pfch.choreologia.org.pl/instrukcja_dla_autorow.pdf

ISSN 1508-1354

Spis treści

- 9 Od Redkacji
- 11 Karolina Bilśka
„Studia Choreologica” w latach 2010–2018. Analiza zawartości
- 19 Juliusz Grzybowski
Tańce poważne i niepoważne. Próba uchwycenia w świetle filozofii Platona
- 67 Tomasz Ciesielski
*Uwaga a doświadczenie estetyczne improwizatora.
Warsztat Andrew Morrisha*
- 87 Paweł Skalski
Retoryka spektaklu tanecznego. Propozycja metodologiczna
- 99 Paulina Zarębska
Metaforyczność instrukcji choreografa
- 119 Sonia Rzepka
*Tańce obce z XVII-wiecznych rękopisów muzycznych z terenów Rzeczypospolitej
Obojga Narodów*
- 133 Tomasz Nowak
*Szkolna edukacja w zakresie tańca na ziemiach polskich w XVIII
i na początku XIX wieku*
- 151 Alicja Iwańska
Teresa Kujawa – artystka „prawie” zapomniana
- 193 Iwona Wojnicka
*Druga strona. Practice as Research na podstawie prac Poli Nireńskiej
z lat 1949–1992*
- 225 Grzegorz Kondrasiuk
Socmodernizm i historia polskiego tańca. Rekonesans
- 245 Anna Opłocka
*Zastosowanie koncepcji Rudolfa Labana oraz Irmgard Bartenieff
w metodach pracy z ciałem w ujęciu Peggy Hackney*

- 261** Paulina Wycichowska
Frey Faust i jego Axis Syllabus®
- 275** Agnieszka Narewska-Siejda
Tańczące reklamy. Wizerunek sztuki baletowej w reklamach
- 289** Dariusz Kubinowski
Reanimacja, rekonstrukcja i rewitalizacja tradycji tanecznych jako metody etnopedagogiczne. Przypadek zespołu „Pogranicze” z Szypliszek
- 323** Agnieszka Jeż
Rytmy mazurkowe w nigunach chasydzkich
- 339** Krzysztof Hliniak
Flamenco zdarzenie magiczne czy wiedza? Fantazmat o tańcu tradycyjnym
- 367** Natalia Żakowska
Muzyka i taniec na dworze indyjskiego władcy Serfodźiego II
- 393** Aleksandra Kleinrok, Zuzanna Kupidura, Hanna Raszewska-Kursa
Katalog Bibliografia zagadnień tańca 1967–2017. Wybrane obszary – raport
- 403** Noty o autorach

Contents

- 9 Editorial Note
- 11 Karolina Bilcka
“Studia Choreologica” in 2010-2018. Analysis of Contents
- 19 Juliusz Grzybowski
Solemn and Unsolemn Dances. An Attempt to Grasp in the Light of Plato’s Philosophy
- 67 Tomasz Ciesielski
*Attention and the Aesthetic Experience of an Improviser.
Workshop by Andrew Morrish*
- 87 Paweł Skalski
The Rhetoric of a Dance Performance. Methodological Proposal
- 99 Paulina Zarębska
Metaphoricalness of Choreographer’s Instructions
- 119 Sonia Rzepka
*Foreign Dances in the 17th Century Music Manuscripts
in the Polish-Lithuanian Commonwealth*
- 133 Tomasz Nowak
*School Education in Dance in 18th and the Beginning of 19th Century
in Polish Territory*
- 151 Alicja Iwańska
Teresa Kujawa – the Artist “Almost” Forgotten
- 193 Iwona Wojnicka
*The Other Side. Practice as Research on the Basis of Pola Nirenska’s Works
from 1949–1992*
- 225 Grzegorz Kondrasiuk
Socmodernism and Polish Dance History. Reconnaissance
- 245 Anna Opłocka
*The Use of Laban Concepts in Body Work Method According to Peggy Hackney
in Laban/Bartenieff approach*

- 261** Paulina Wycichowska
Frey Faust and his Axis Syllabus®
- 275** Agnieszka Narewska-Siejda
The Dancing Adverts. The Image of Ballet Art in Adverts
- 289** Dariusz Kubinowski
Reanimation, Reconstruction and Revitalisation of Dance Traditions as a Ethnopedagogical Method. The Case of “Pogranicze” Dance Company from Szypliszki
- 323** Agnieszka Jeż
The Mazurka Rhythms in Hasidic Nigunim
- 339** Krzysztof Hliniak
Flamenco – a Magical Event or Knowledge? Phantasm on a Traditional Dance
- 367** Natalia Żakowska
Music and Dance in the Court of Indian Ruler Serfoji II
- 393** Aleksandra Kleinrok, Zuzanna Kupidura, Hanna Raszewska-Kursa
The Catalogue Bibliography of Dance Issues 1967–2017. Chosen Areas – the Report
- 403** Notes about Authors

Od Redakcji

Jesienią 1999 roku ukazał się pierwszy tom naukowego pisma całkowicie poświęconego tańcowi zatytułowany „Studia Choreologica”. Pomysłodawcą i fundatorem periodyku był prof. dr hab. Roderyk Lange, uznany w Polsce i na świecie choreolog, antropolog tańca, wykładowca analizy i notacji ruchu, nauczyciel i wychowawca wielu pokoleń badaczy tańca, założyciel Instytut Choreologii w Poznaniu i stowarzyszenia Polskie Forum Choreologiczne. Zamiarem Profesora było umożliwienie prezentacji wyników badań, a następnie stworzenie forum dyskusyjnego dla osób zajmujących się tańcem w jego różnorodnych aspektach. Pierwsze dziesięć tomów „Studia Choreologica”, opublikowanych w języku angielskim, było owocem prac seminaryjnych grona osób skupionych wokół Instytutu Choreologii w Poznaniu. Kolejnym krokiem było rozszerzenie formuły pisma i zaproszenie do współpracy teoretyków i praktyków tańca, ale także specjalistów innych dziedzin, którzy włączają taniec do kręgu swoich naukowych zainteresowań. Jego konsekwencją było powołanie stowarzyszenia Polskie Forum Choreologiczne i organizacja corocznych ogólnopolskich konferencji naukowych. Zgodnie z intencją Profesora Langego spotkania odbywają się w różnych miastach, a dzięki gościnności wielu instytucji członkowie stowarzyszenia mogli obradować w Poznaniu, Warszawie, Krakowie, Kielcach, Toruniu, Rzeszowie, Olsztynie i Łodzi.

Realizując wolę i marzenia Profesora Langego, udaje się zarówno utrzymać cykliczność konferencji, jak i publikacji wygłaszanych na nich referatów, czego dowodem jest kolejny, XX tom „Studia Choreologica”. Jego wydanie jest nie tylko okazją do podsumowań i refleksji, ale także do dokonania zmian. Dlatego jubileuszowy tom ukazuje się w nowej szacie graficznej. Ze względów praktycznych utrzymano format rocznika, ale zmieniony został layout i czcionka. Wysłużonego Times'a zastąpił nowoczesny, i uważany za jeden z najbardziej czytelnych, krój o wdzięcznej

nazwie Caecilia, którego autorem jest holenderski typograf Peter Matthias Noordzij. Nowa jest także okładka.

Materiały do tomu XX są pokłosiem X Konferencji Polskiego Forum Choreologicznego, która odbyła się w dniach 14–16 września 2018 roku w Krakowie. Dyrekcji Opery Krakowskiej w Krakowie należą się serdeczne podziękowania za gościnę. Dziękujemy organizatorom i całemu sztabowi wolontariuszy, dzięki którym uczestnicy konferencji mieli zapewnione komfortowe warunki obrad.

Tom XX zawiera 18 artykułów, których autorzy reprezentują różne dziedziny nauki i są związani z tańcem na różne sposoby, mają też na taniec oryginalne spojrzenie. W tomie znalazły się artykuły omawiające fenomen tańca z punktu widzenia: filozofii, estetyki, retoryki, a także historii tańca, antropologii, etnochoreologii, pedagogiki, praktyki wykonawczej oraz teksty o charakterze sprawozdawczym. Lektura tomu utwierdza w przekonaniu, że taniec jest zjawiskiem złożonym, pełniącym wielorakie funkcje w życiu jednostki i społeczeństwa.

Bardzo serdecznie dziękuję całemu zespołowi redakcji „*Studia Choreologica*” za ogrom pracy włożonej w przygotowanie kolejnego tomu do druku. Szczególnie dziękuję Pani Karolinie Bilskiej, która od wielu lat zajmuje się redakcją językową, a także wprowadza dane do indeksów i nadzoruje coroczne ewaluacje. Rok temu do zespołu redakcyjnego dołączyły Panie Ewa Kretkowska i Agnieszka Narewska-Siejda, którym również dziękuję za zaangażowanie. Podziękowania kieruję także do Pani Małgorzaty Skusy, odpowiedzialnej za tłumaczenia na język angielski.

Od dwóch lat rocznik wspiera Rada Naukowa w składzie: Pani Profesor dr hab. Ewa Dahlig-Turek, Pan Profesor dr hab. Lech Sokół, Pani Profesor dr hab. Alicja Gronau-Osińska oraz Pani Profesor Placida Staro. Wszystkim Państwu dziękuję za wsparcie.

Serdeczne podziękowania kieruję do Recenzentów za weryfikację tekstów i cenne uwagi pozwalające na utrzymanie naukowego charakteru pisma.

Szczególne podziękowania kieruję do Dyrekcji Instytutu Muzyki i Tańca, obecnie współwydawcy rocznika. Dzięki finansowemu wsparciu Instytutu Polskie Forum Choreologiczne może wydawać kolejne tomy „*Studia Choreologica*” i dynamicznie się rozwijać.

Na zakończenie dziękuję wszystkim Autorom za interesujące teksty, a także Czytelnikom, dla których to pismo tworzymy.

Urszula Loba-Wilgocka